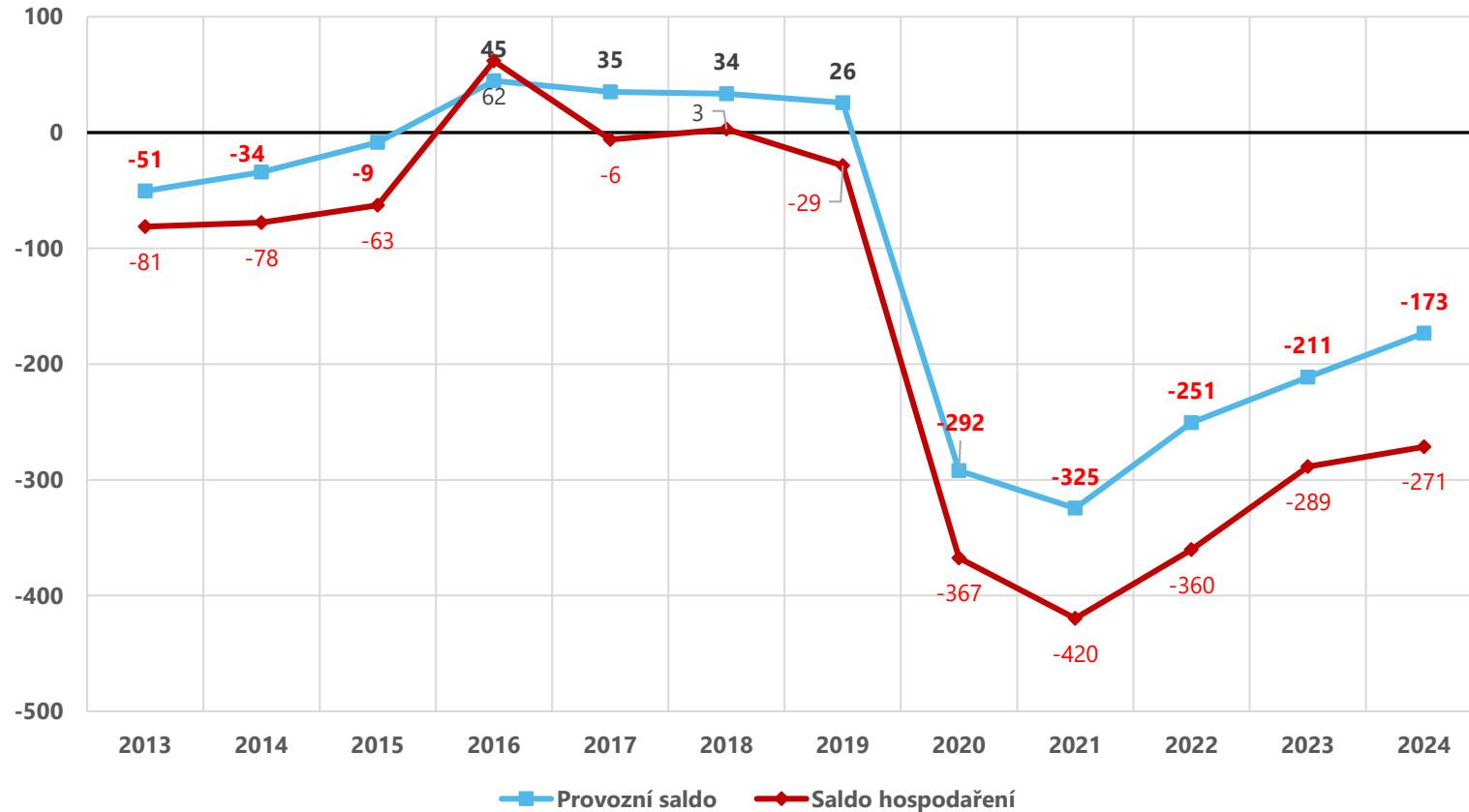

Aktuální otázky hospodaření obcí

Návrh změny financování v regionálním školství (nepedagogická práce a ostatní neinvestiční výdaje)

Hospodaření státu je nadále ve vysokém schodku, ale postupně se zlepšuje

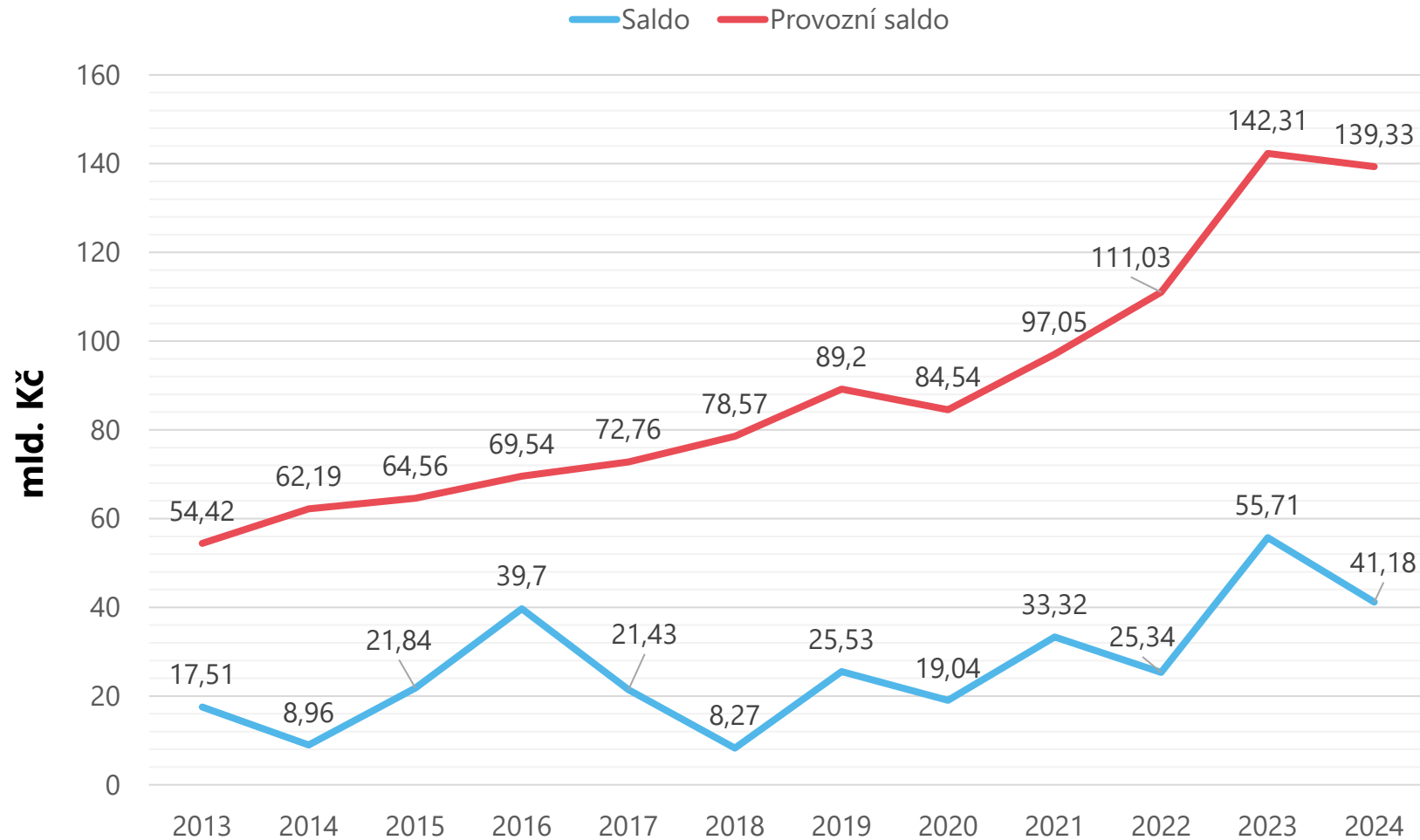

Zdroj: IISSP, výpočty MF

- stát si v dlouhodobě „nevydělá“ ani na pokrytí běžných výdajů
- v roce **2024** dosáhl schodek veřejných financí **2,8 % HDP**
- saldo **hospodaření státu** i jeho provozní saldo **se meziročně mírně zlepšilo**
 - saldo: + 18 mld. Kč
 - provozní saldo: + 38 mld. Kč
- v roce **2025** by mělo dojít k další konsolidaci veřejných financí a snížení deficitu **na 2,3 % HDP**

Hospodaření obcí v roce 2024 skončilo v přebytku 41,2 mld. Kč

- **provozní saldo stagnovalo** a dosáhlo **druhého nejvyššího přebytku** za posledních 12 let
- snížení loňského rekordního přebytku o 14,5 mld. Kč
- **obce (mimo Prahu) v přebytku 18,2 mld. Kč** (odhad činil 15 mld. Kč)
- **Praha v přebytku 23 mld. Kč** (odhad činil 22 mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Výběr daní byl v roce 2024 mírně pod úrovní predikce

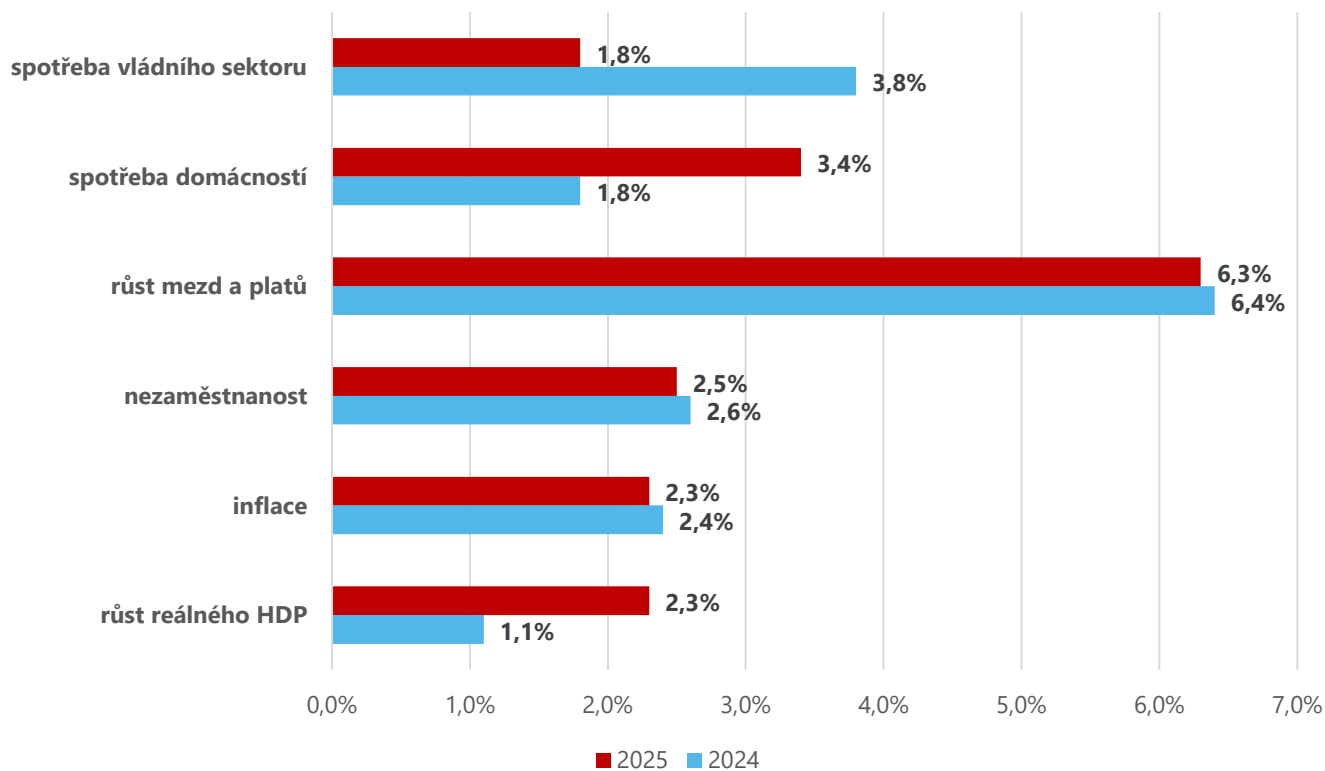
Predikce vs. daně převedené obcím v roce 2024		2024					
OBCE (mld. Kč) vč. Prahy	2023	inkaso	GFŘ (skutečnost)	vůči predikci		vůči 2023	
				%	absolutně	%	absolutně
DPH	146,6	147,3	146,0	-0,9%	-1,3	-0,4%	-0,6
DPPO (sdílená část)	80,9	74,2	72,8	-1,9%	-1,4	-10,0%	-8,1
DPFO celkem	63,5	68,4	68,6	0,3%	0,2	8,0%	5,1
<i>DPFO-zvl.sazba</i>	11,3	10,8	11,7	8,8%	0,9	3,9%	0,4
<i>DPFO- placená poplatníky (z přiznání)</i>	3,9	3,8	3,8	-0,6%	-0,0	-3,1%	-0,1
<i>DPFO-placená plátcí celkem</i>	48,3	53,8	53,1	-1,3%	-0,7	9,9%	4,8
DNV	12,5	22,7	23,0	1,2%	0,3	83,8%	10,5
DHH (sdílená část)	2,1	3,3	3,2	-3,0%	-0,1	50,1%	1,1
CELKEM	305,6	315,9	313,5	-0,7%	-2,3	2,6%	7,9

- **DPH:** nižší růst výdajů domácností na spotřebu (predikce očekávala růst 6,4 %; odhaduje se 5,0 %)
- **DPPO:** meziroční pokles ve vybraných sektorech; nižší vyrovnání daně za zdaňovací období 2023 splatné v roce 2024 a následně nižší výše záloh ve druhém pololetí roku 2024
- **DPFO:** predikce byla naplněna (vlivem převodů na konci roku je celostátní inkaso vyšší než prostředky převedené obcím)

Rok 2025 bude z hlediska sdílených daní mírně pozitivní

Makroekonomické indikátory (leden 2025)

- **pokles podílu obcí** z 24,92 % (2024) na 24,16 % (2025)
- **DPPO** po silném, byť očekávaném poklesu v roce 2024, by měla mírně růst; nedostatek zaměstnanců však nadále brzdí růst produkce
- tahounem bude **DPFO – závislá činnost** (růst reálných mezd kolem 4 % a nízká nezaměstnanost)
- **DPH** si bude udržovat mírný růst díky oživení spotřeby domácností

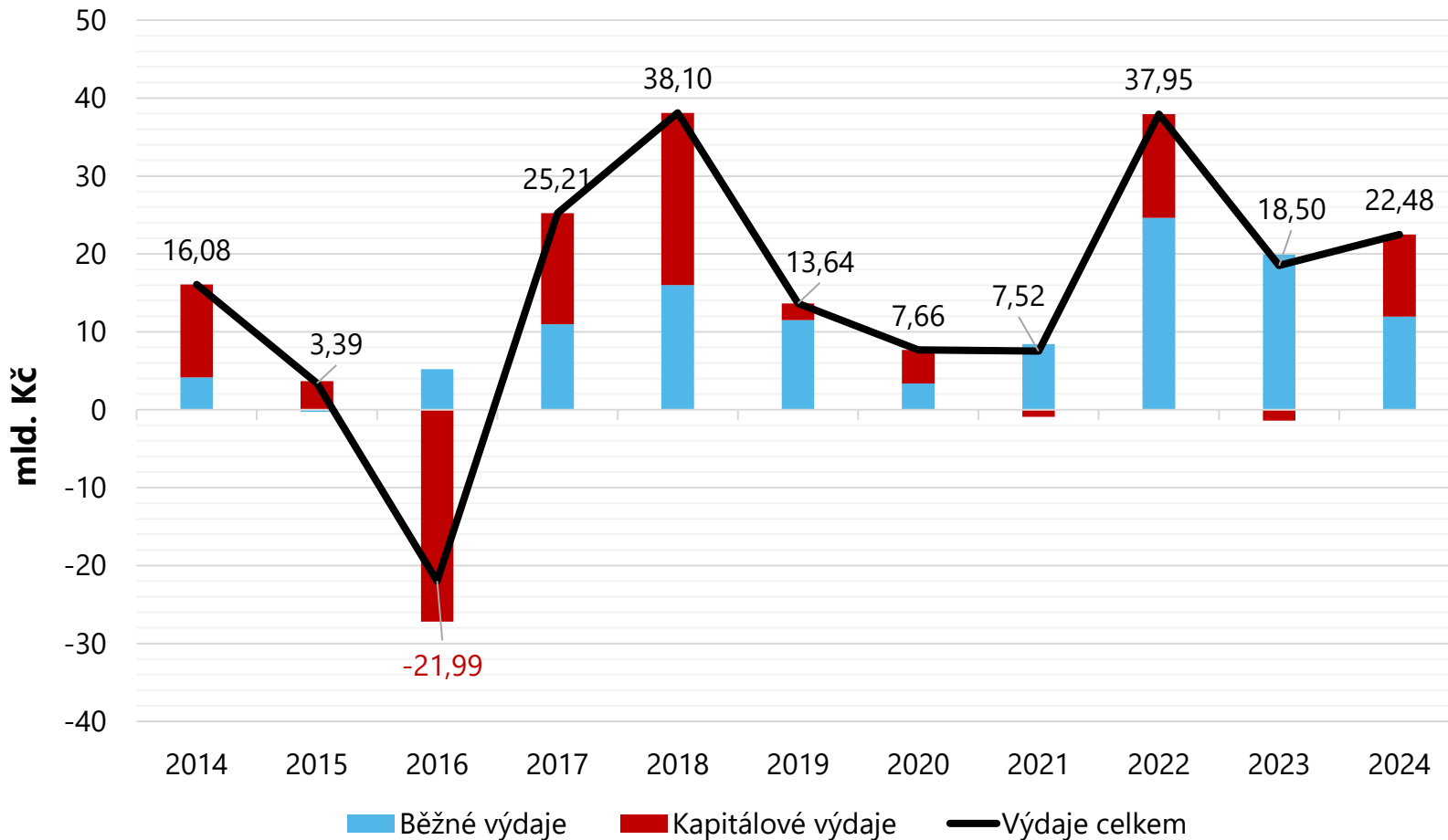
Predikce daňových příjmů obcí naznačuje mírný růst daní letos i v příštích letech

(poslední dostupná predikce použita pro SR 2025 – další aktualizace predikce bude v dubnu 2025)

OBCE (mld. Kč) vč. Prahy	predikce 2025			predikce 2026			predikce 2027		
	2025	2025-24	2025/24	2026	2026-25	2026/25	2027	2027-26	2027/26
DPH	150,6	3,3	2,2%	157,1	6,5	4,3%	162,4	5,3	3,4%
DPPO (sdílená část)	76,7	2,5	3,4%	77,1	0,4	0,5%	78,9	1,8	2,3%
DPFO celkem	71,8	3,4	5,0%	74,8	3,0	4,2%	78,6	3,8	5,1%
<i>DPFO-zvl.sazba</i>	9,7	-1,1	-10,2%	8,8	-0,9	-9,3%	8,5	-0,3	-3,4%
<i>DPFO- placená poplatníky (z příznání)</i>	4,6	0,8	21,1%	4,8	0,2	4,3%	4,9	0,1	2,1%
<i>DPFO-placená plátcí celkem</i>	57,5	3,7	6,9%	61,2	3,7	6,4%	65,2	4,0	6,5%
DNV	22,8	0,1	0,4%	23,1	0,3	1,3%	23,3	0,2	0,9%
DHH (sdílená část)	3,8	0,6	16,9%	4,1	0,3	7,9%	3,7	-0,5	-11,0%
CELKEM	325,7	9,2	3,1%	336,2	9,9	3,2%	346,85	10,9	3,2%

Výdaje obcí (bez Prahy) se mírně zvýšily

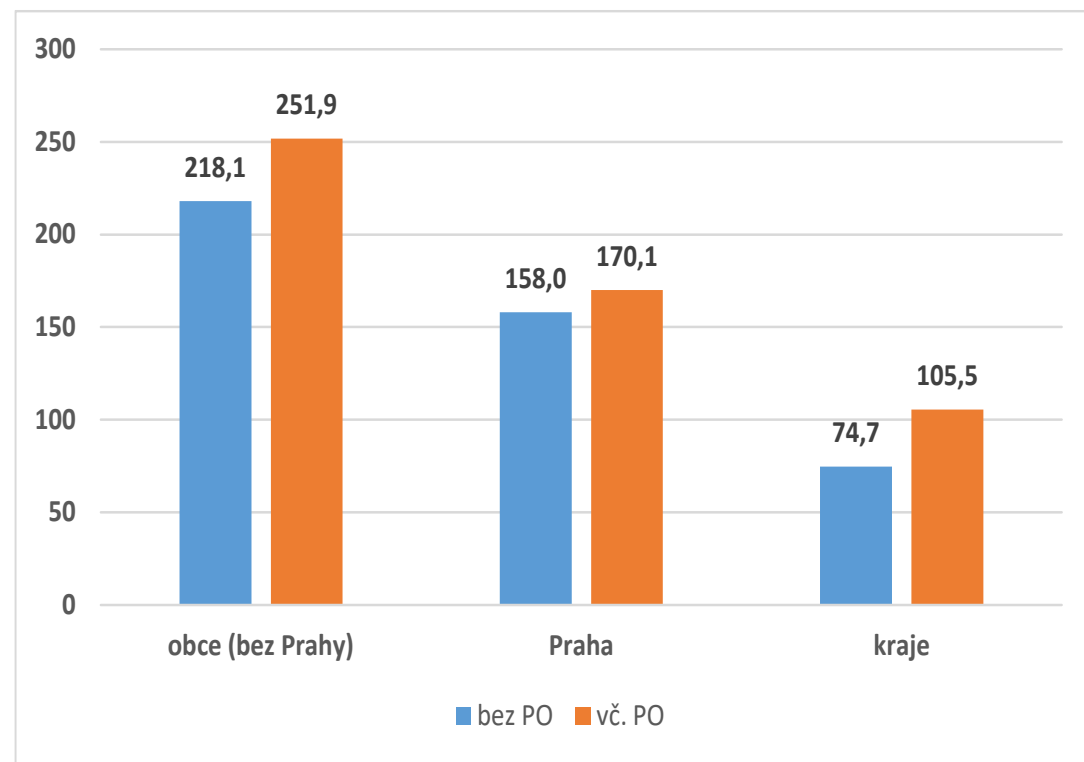
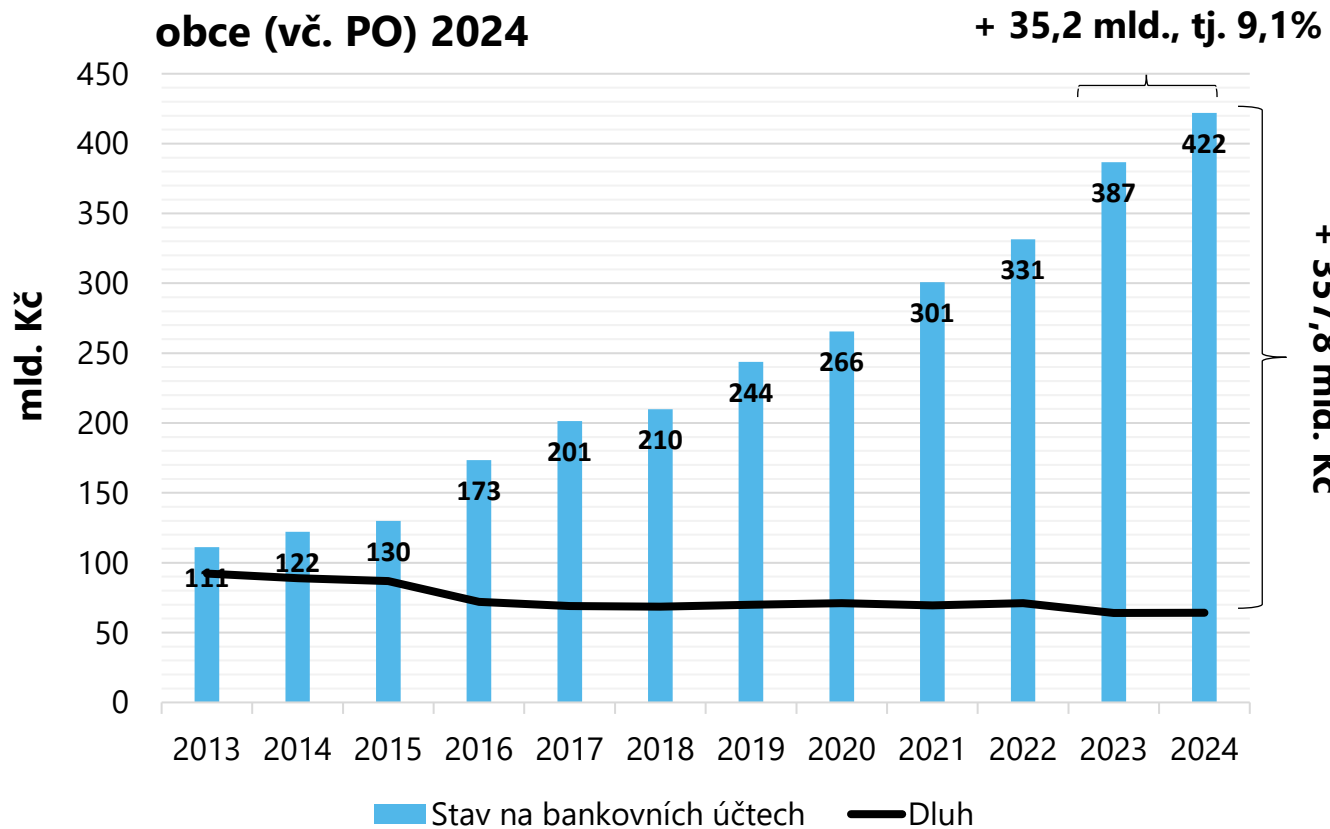
- **navýšení běžných výdajů o 5,2 %, tj. o 12 mld. Kč** (zejména opravy a udržování silnic, platy zaměstnanců)
- **navýšení investic o 11,2 %, tj. o 10,5 mld. Kč** (zejména stavba silnic, základních škol)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Nadále pokračuje trend zvyšování úspor obcí

- **zůstatky** se během 12 let téměř **zčtyřnásobily**
- **170 mld. Kč** (40 %) drží Praha
- obce a kraje mají naspořeno **527 mld. Kč**
- v příspěvk. organizacích je **77 mld. Kč**

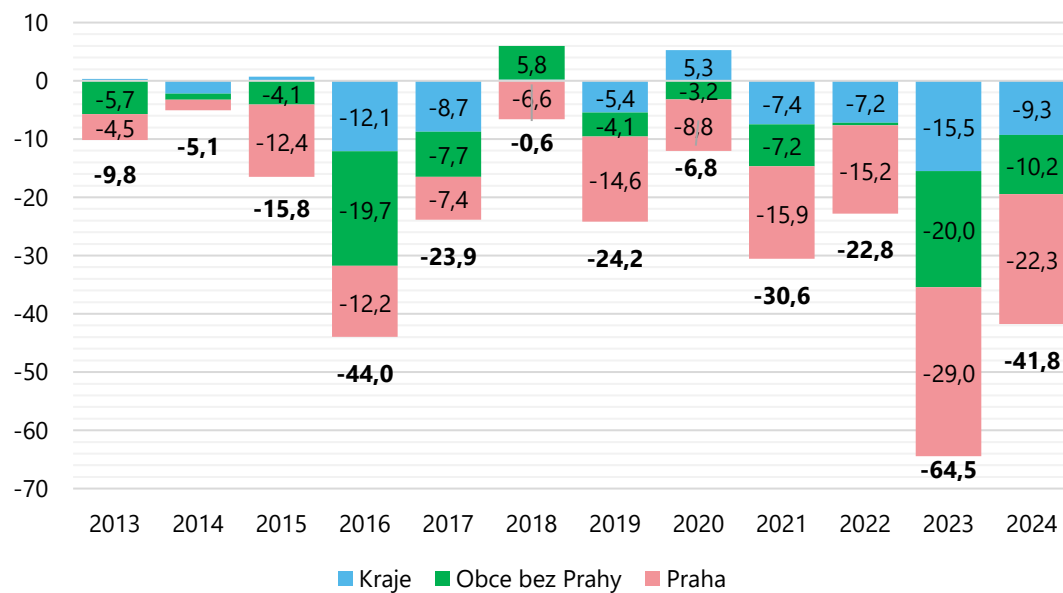
Zdroj: IISSP, výpočty MF

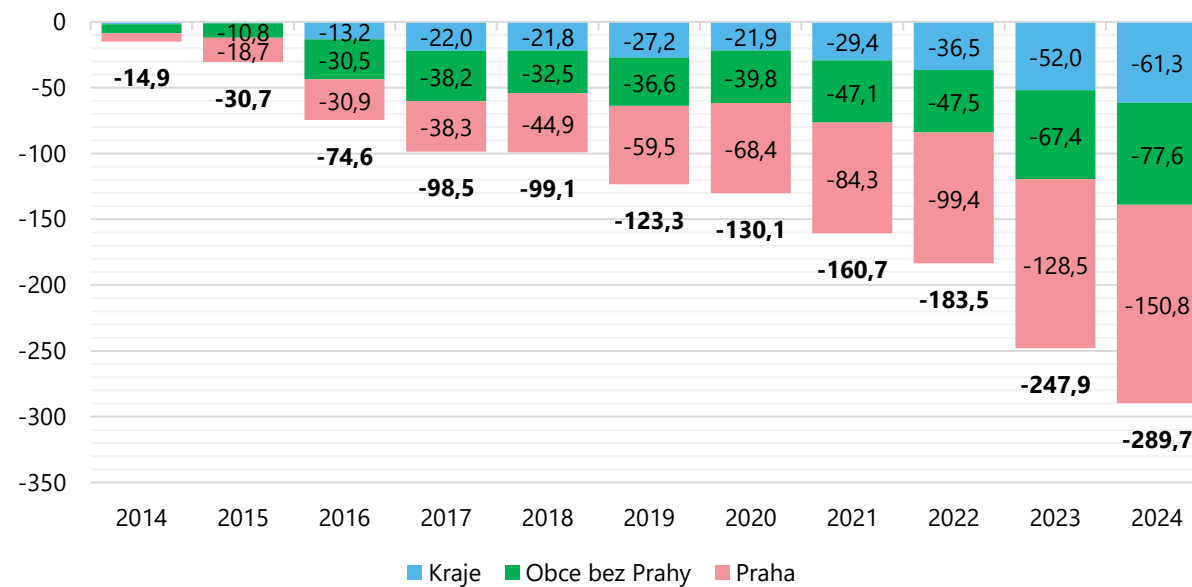
Obce ani kraje nejsou dlouhodobě schopné využívat investiční potenciál

- během 12 let obce a kraje **nevyužily téměř 290 mld. Kč**; z toho Praha **151 mld. Kč**
- **trend** nevyužívání prostředků **se prudce zhoršuje**

Využití investičního potenciálu (mld. Kč)

Využití investičního potenciálu (kumulativně; mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF (investice bez dotací - provozní saldo)

Návrh změny financování v regionálním školství

*(nepedagogická práce a ostatní
neinvestiční výdaje)*

Zdůvodnění a cíle návrhu

- platný systém trpí přílišnou centralizací, resp. **nedostatkem samostatnosti v rozhodování zřizovatele**
- **odpovědnost za formu, podobu, tím i za výdaje na obslužné činnosti by měla náležet zřizovateli**
- **stát nemá žádnou kontrolu** nad skutečnou nákladností nepedagogické práce, o té rozhodují zřizovatelé – **místní znalost je základ, efektivita je cíl** – tohle úředník z Prahy nezvládne
- cílem je posílení **samostatnosti obcí a krajů v rozhodování o zajištění provozních aktivit** (IT technik, stravování, úklid, apod.) **u jimi zřízených školských organizací prostřednictvím přesunu zdrojů do RUD**

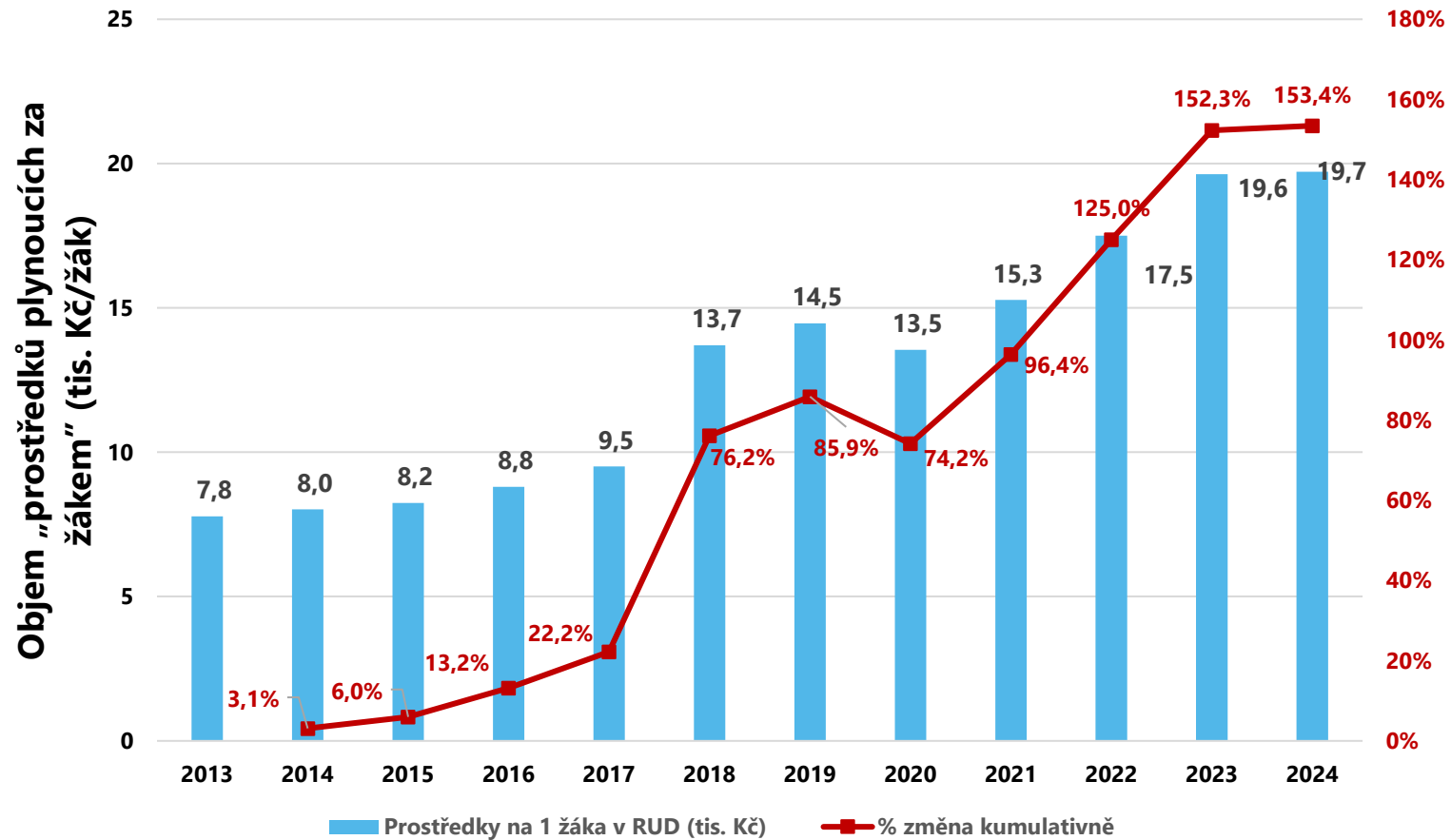

Zdůvodnění a cíle návrhu

- prostředky v RUD budou **automaticky „valorizovány“** tak, jak bude meziročně stoupat inkaso sdílených daní
- návrh je **v souladu s principem fiskální decentralizace**, protože svěřuje rozhodování obcím a krajům, a zároveň jim k tomu poskytuje finanční prostředky
- návrh je **v souladu s doporučeními OECD**, které směřují k omezování poskytování účelových dotací obcím a krajů ve prospěch neúčelových daňových příjmů

Prostředky připadající na stávající kritérium počtu dětí žáků v RUD obcí prudce vzrostly

- v novém systému bude v průměru cca **35 tis. Kč** na jednoho "přečteného" žáka (tj. o 78 % víc než doposud)

• **Zdroj:** IISSP, výpočty MF

Rozsah a účinnost převodů do RUD

1) Stanovení objemu na období 9 – 12 2025

OBJEM	POPIS
30 mld. Kč	výchozí objem NPP pro rok 2025
1,5 mld. Kč	výchozí objem ONIV pro rok 2025
31,5 mld. Kč	výchozí objem celkem NPP+ONIV
10,5 mld. Kč 0,5 mld. Kč	třetina pro období 9 – 12 / 2025 bonus navíc
<u>11,0 mld. Kč</u>	CELKEM

2) účinnost k 1. 1. 2026

OBJEM	POPIS
31,5 mld. Kč	výchozí objem celkem
0,9 mld. Kč	meziroční navýšení (3 %)
<u>32,4 mld. Kč</u>	CELKEM

Návrh úpravy daňových podílů

	platný stav	od 1. 1. 2026
Obce	24,16 %	25,93 %
Kraje	9,45 %	10,23 %
ÚSC celkem	33,61 %	36,16 %
Státní rozpočet	66,39 %	63,84 %
Úhrn	100,00 %	100,00 %

Přerozdělovací kritéria a jejich váha

VÁHA DÍLČÍCH KRITÉRIÍ	kritérium	platný stav	od 1. 1. 2026
OBCE	Počet obyvatel obce	10,00 %	9,32 %
	Rozloha obce	3,00 %	2,80 %
	Děti, žáci, studenti	9,00 %	15,15 %
	Postupné přechody	78,00 %	72,73 %
Váhy v RUD obcí celkem		100,00 %	100,00 %
KRAJE	Daňové příjmy dle Přílohy č. 1 k zákonu o RUD	100,00 %	92,22 %
	Financování NPP a ONIV	0,00 %	7,78 %
Váhy v RUD krajů celkem		100,00 %	100,00 %

Obcí, které nezřizují školy a školská zařízení se změna nedotkne

Obce - rok 2026				
Kritérium	Stávající legislativa		Návrh	
	Váha	Objem	Váha	Objem
Výměra území	3,00%	9,2	2,80%	9,2
Počet obyvatel - prostý	10,00%	30,8	9,32%	30,8
Počet dětí a žáků	9,00%	27,7	15,15%	50,0
Počet obyvatel - přepočtený	78,00%	240,2	72,73%	240,2
Celkem	100,00%	308,0	100,00%	330,3
Nárůst objemu SD (mld. Kč)				22,3

- objem prostředků připadající na ostatní kritéria zůstává beze změny
- veškerý nárůst prostředků bude alokován do „školského“ kritéria

Kraje - rok 2026				
Kritérium	Stávající legislativa		Návrh	
	Váha	Objem	Váha	Objem
Příloha č. 1	100,00%	120,5	92,22%	120,5
Počet dětí a žáků	0,00%	-	7,78%	10,2
Celkem	100,00%	120,5	100,00%	130,7
Nárůst objemu SD (mld. Kč)				10,1

Celkový nárůst v roce 2026 (obce+kraje; mld. Kč) 32,4

Školské kritérium a jeho principy

- **širší okruh zohledněných výkonů** – v novém pojetí jsou zahrnuty děti **MŠ**, žáci **ZŠ a SŠ**, studenti **VOŠ**, děti v **ZUŠ, dětských domovech a internátech, střediscích volného času**

(pozn.: v současné právní úpravě jsou pouze děti MŠ a žáci ZŠ, plnící povinnou školní docházku – pouze u obcí)

- vypuštění individuálně vzdělávaných žáků
- přepočet výkonů na základě **přepočtových školských koeficientů** zohledňujících finanční náročnost **prostřednictvím nařízení vlády**
- **DSO** již nebudou financovány formou dotace ze státního rozpočtu, jejich děti a žáci se budou započítávat obci, v níž má svazková škola sídlo
 - stanovy DSO určí způsob financování svazkové školy

Přepočtové školské koeficienty (návrh)

- koeficienty stanoví MŠMT pro vymezený okruh výkonů podle **finanční náročnosti** jednotlivých typů vzdělávání a výchovy
- základem je přiřazení **koeficientu 1,0 pro žáka běžné třídy ZŠ**, doplněné o další výkony a jim přiřazené koeficienty
- návrh systému přepočtových školských koeficientů zahrnuje **zvýhodnění pro svazkové školy**
- na přechodnou dobu (do konce roku 2026) se navrhuje **zvýhodnění obcí s počtem dětí a žáků do 500; přičte se jim 10 žáků**

Předběžný návrh přepočítacích školských koeficientů

druh výkonu (2025)	skutečný počet dětí	koeficient	přepočtený počet dětí	přepočtený výnos na žáka
MŠ běžná třída	335 939	x 1,2	403 126,80	42 031,54
MŠ speciální třída	3 867	x 2,0	7 734,00	70 052,57
ZŠ - děti - přípravná třída	6 432	x 1,0	6 432,00	35 026,28
ZŠ - děti - přípravný stupeň	48	x 2,0	96,00	70 052,57
ZŠ běžná třída	934 629	x 1,0	934 629,00	35 026,28
Svazkové školy - běžná třída	1 893	x 1,2	2 271,60	42 031,54
ZŠ speciální třída	6 530	x 2,0	13 060,00	70 052,57
SŠ denní forma vzdělávání - běžná třída	4 543	x 1,0	4 543,00	35 026,28
SŠ denní forma vzdělávání - speciální třída	87	x 2,0	174,00	70 052,57
Konzervatoř denní forma vzdělávání	0	x 1,0	0,00	n/a
VOŠ - denní forma vzdělávání	0	x 1,0	0,00	n/a
ZUŠ	119 726	x 0,1	11 972,60	3 502,63
Dětský domov	0	x 9,0	0,00	n/a
Domov mládeže	318	x 1,0	318,00	35 026,28
Internát	0	x 2,0	0,00	n/a
Středisko volného času	134 624	x 0,1	13 462,40	3 502,63
počet žáků v obci < 500		+10	29 680,00	350 262,84
	1 548 636		1 427 499,40	

Průměr:

35 026 Kč

Doporučení pro rozpočet po schválení novely RUD

KONEC ROKU 2025

- zohlednění **zvýšených daňových příjmů** v návrhu rozpočtu obce
- **zahrnutí výdajů** na NPP a ONIV do **návrhu rozpočtu obce** na rok 2026
 - **navýšení příspěvku na provoz** dle dohody se školami a školskými zařízeními
 - **není povinné stanovit** objem prostředků na platy NPP **jako závazný ukazatel rozpočtu**
- zřizovatel **může** (ale nemusí) **stanovit při rozpisu rozpočtovaného příspěvku** objem prostředků na platy NPP jako **závazný ukazatel**
- **MŠMT** pokryje prosincové platy vyplácené v lednovém výplatním termínu

LEDEN 2026

- **obce** v lednu **obdrží navýšené prostředky** v RUD
 - odhad výše prostředků na obec v kalkulačce MŠMT (zatím jen 9-12/2025; odhad na rok 2026 pronásobením **x 3**) <https://statis.msmt.gov.cz/nepedagogove/>
- **první platby** školám budou realizovány z rozpočtů obcí **v lednu 2026** (budou použity na lednové platy, které se hradí v únorovém výplatním termínu)

Děkuji za pozornost

monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>

Ministerstvo financí
České republiky

